

NÁVRH
(revidovaný)
STANOVISKA

Súdnej rady Slovenskej republiky k **ústavným aspektom** uznesenia generálneho prokurátora v zastúpení jeho námestníkom sp. zn. IV/3 Pz 22/2021/1000 zo dňa 31.08.2021

1. Uznesením generálneho prokurátora v zastúpení jeho námestníkom pod sp. zn. IV/3 Pz 22/2021/1000 zo dňa 31.08.2021 (ďalej len „rozhodnutie generálneho prokurátora“) boli podľa § 363 Trestného poriadku zrušené uznesenia vyšetrovateľa NAKA zo dňa 11. 3. 2021 a 13. 4. 2021, ktorými vzniesol obvinenie Ing. V. P., PhD. pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, zločin prijímania úplatku, prečin ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti a prečin podplácania a JUDr. Z. K. pre prečin podplácania, ako aj naň nadväzujúce uznesenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 20. 4. 2021 a 28. 4. 2021 o zamietnutí sťažností obvinených, podaných proti týmto uzneseniam o vznesení obvinenia.

Pred vydaním tohto rozhodnutia generálneho prokurátora rozhodovali tri senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o sťažnostiach obvinených, podaných proti rozhodnutiam Špecializovaného trestného súdu, ktorými obvinení boli vzatí do väzby, resp. ktorými boli ich žiadosti o prepustenie z väzby zamietnuté.¹

2. Rozhodnutie generálneho prokurátora a uznesenia najvyššieho súdu, pokiaľ ide o zákonnosť a dôvodnosť vznesenia obvinenia konkrétnej osoby, vychádzali **z rovnakých skutkových okolností**.

3. Generálny prokurátor dospel k právnemu záveru, podľa ktorého v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu uznesení o vznesení obvinenia a týmito uzneseniami bol porušený zákon; senáty najvyššieho súdu vo všetkých svojich uzneseniach konštatovali že materiálna podmienka väzobného stíhania, t.j. dôvodnosť trestného stíhania konkrétnej osoby je daná.²

---

¹ Uznesenie sp. zn. 2Tost/15/2021 zo dňa 14.04.2021; uznesenie sp. zn. 5Tost/38/2021 zo dňa 22.07.2021; uznesenie sp. zn. 4Tost/38/2021 zo dňa 25.08.2021.

² V uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tost/38/2021 zo dňa 25.08.2021 sa uvádza tento právny záver: „*Preto je v súvislosti s posudzovaním naplnenia materiálnych podmienok väzby spočívajúcich v dôvodnosti trestného stíhania u obvineného potrebné konštatovať, že na základe doteraz zabezpečených dôkazov možno, aj podľa názoru najvyššieho súdu, urobiť záver o tom, že z nich plynúce skutočnosti aj naďalej nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, pričom nepochybne majú znaky trestných činov a sú tu dôvody na podozrenie, že ich spáchal obvinený B.. H. D., D..*“

4. Súdna rada Slovenskej republiky si je bez ďalšieho vedomá, že nie je oprávnená skúmať vecnú správnosť rozhodnutia generálneho prokurátora.

5. Súdna rada ako ústavný orgán sudcovskej legitimacy však nemohla ponechať bez povšimnutia, že v rozhodnutí generálneho prokurátora sa **v otázke dôvodnosti vznesenia obvinenia** prijali právne závery, diametrálne odlišné od právnych záverov troch senátov najvyššieho súdu.

6. Paralelná existencia rozhodnutia generálneho prokurátora a uznesení troch senátov najvyššieho súdu preto otvorila zásadný **ústavnoprávny problém**, ktorého podstatou je, či výklad a použitie § 363 Trestného poriadku dovoľuje, aby generálny prokurátor nevzal, pri záveroch o odôvodnenosti vznesenia obvinenia voči konkrétnej osobe, do úvahy právne závery troch senátov najvyššieho súdu, z ktorých jeden konal a rozhodoval šesť dní pred vydaním rozhodnutia generálneho prokurátora.

7. Pred odpoveďou na nastolený ústavnoprávny problém je potrebné v stručnosti objasniť deľbu moci v Slovenskej republiky ako aj postavenie generálneho prokurátora v jej inštitucionálnom rámci.

8. Deľba moci je determinujúcim faktorom obsahu demokratického a právneho štátu, hoci nie je v Ústave Slovenskej republiky explicitne ustanovená ako ústavný princíp. Praktickú dôležitosť tohto konceptu však nepochybné demonštruje rozdelenie Ústavy Slovenskej republiky do hláv s pomenovaniami „Zákonodarná moc“ (V hlava), „Výkonná moc“ (VI. hlava) a „Súdna moc“ (VII. hlava). Ústavný súd Slovenskej republiky k tomu uviedol: „Princíp deľby moci predstavuje esenciálnu podmienku ochrany slobody a demokratického charakteru štátu. Z uvedeného dôvodu sa v právnom štáte zvlášť prísne uplatňuje vo vzťahu súdnej moci s mocou zákonodarnou a výkonnou. Deľba moci sa stala v ústave implikovanou samozrejmosťou (DRGONEC, J.: Ústava Slovenskej republiky Teória a Prax. Komentár Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 204). Preto do výkonu súdnej moci nemôže žiadna iná moc zasahovať bez toho, aby sa neporušila ústavnosť. Žiaden iný orgán verejnej moci nie je legitimovaný na to, aby mohol vlastnými rozhodnutiami nahrádzať právne závery, ku ktorým dospela súdna moc a to bez zreteľa na typ súdnictva.

9. Princíp uvedený v bode 8 sa plne uplatňuje aj voči Prokuratúre Slovenskej republiky, vrátane generálneho prokurátora. V spojitosti s tým treba zvýrazniť, že podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp zn. PL. ÚS 43/95: „*Generálny prokurátor patrí do sústavy výkonnej moci...*“ Tento záver doposiaľ nebol v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky prekonaný alebo revokovaný a akceptuje ho aj rozhodujúca časť teoretického frontu (pozri Giba, M. a kolektív: Ústavné právo. Wolters Kluwer Slovensko. Bratislava 2019, s.

854 a nasl.). Aj tí, ktorí majú so zaradením generálneho prokurátora do výkonnej moci problém, však uznávajú, že nepatrí do súdnej moci.

10. Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky **výklad a uplatňovanie** ústavných zákonov, **zákonov** a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou a teda aj **v súlade s deľbou moci** v štáte.

11. Súdna rada je toho názoru, že výklad a aplikácia § 363 Trestného poriadku v rozhodnutí generálneho prokurátora **nie sú v súlade s deľbou moci**; generálny prokurátor ako štátny orgán patriaci do výkonnej moci, nedisponujúci nezávislosťou, týmto výkladom a aplikáciou § 363 Trestného poriadku zasiahol do nezávislého postavenia súdnej moci, v tomto prípade reprezentovanej tromi senátmi najvyššieho súdu a ich právnymi závermi o dôvodnosti vznesenia obvinenia voči konkrétnej osobe.

12. Súdna rada tiež nemôže ponechať bez zreteľa to, že rozhodnutie generálneho prokurátora **spochybnilo sudcovskú spôsobilosť** konajúcich zákonných sudcov v časti integrita pre náležitý a zodpovedný výkon funkcie sudcu, t. j. profesionalitu zákonných sudcov.

13. Súdna rada pripúšťa, že rozhodnutie generálneho prokurátora bolo prijaté na základe oprávnenia, ktoré generálnemu prokurátorovi formálne plynie z § 363 Trestného poriadku, ktorý, navyše, nepripúšťa žiadne preskúmanie ústavnosti alebo zákonnosti rozhodnutia generálneho prokurátora. Považuje však absolútnu nemožnosť preskúmania rozhodnutia generálneho prokurátora za nenáležitú, pripomínajúc, že uznesenia troch senátov najvyššieho súdu boli spôsobilým predmetom preskúmania na základe ústavnej sťažnosti.

Záver

14. Súdna rada, plniac si svoju funkciu ústavného orgánu sudcovskej legitimacy, z dôvodov v bodoch 1 až 13 by privítala, ak by sa výklad a používanie § 363 Trestného poriadku plne riadili článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého **výklad a uplatňovanie** ústavných zákonov, **zákonov** a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou a teda aj **v súlade s deľbou moci** v štáte.

15. Súčasne sa Súdna rada nazdáva, že efektívne zabrániť takému výkladu a používaniu § 363 Trestného poriadku, ktoré vytvára ústavnoprávny problém identifikovaný v bode 6 tohto stanoviska možno iba **dôslednou legislatívnou úpravou** citovaného ustanovenia, čo je však výsostné právo Národnej rady Slovenskej republiky.